

■ SKOV bliver hovedforhandler af Spiraflex

■ Giv grisene en varm velkomst med en udtørret stald

■ Karsten Ambrosen svinefaglig chef hos SKOV

■ Pionerarbejdet må vi selv stå for

Svineproducent Christian Nørgaard, til højre, sammen med salgschef Bo Nørgaard, Spiraflex, foran gården "Øster Hunderup" på Mors, hvor der årligt passerer 40.000 smågrise gennem staldene.

Vi har fået bedre trivsel med rumvarme i smågrisestaldene

Christian Nørgaard droppede i første omgang rumvarme i sine nye stalde for at reducere byggeomkostningerne, men havde gjort klar til rumvarme, hvis det skulle blive nødvendigt

I dag glæder svineproducent Christian Nørgaard sig over, at han var så forudseende at forberede sine nye stalde til rumvarme.

Han byggede seks nye smågrisestalde på i alt 3.000 kvadratmeter i 2004 på ejendommen "Øster Hunderup" på det nordlige Mors, hvor 40.000 grise årligt kommer igennem fra fravæning til de afsættes ved 30 kg.

Grisene producerer han på ejendommen "Mølhave" få kilometer derfra, hvor han har 2.200 søer.

Christian Nørgaard havde egentlig regnet med at skulle have installeret rumvarme fra starten som supplement til gulvvarmen. Men

han fravalgte rumvarmen i første omgang for at mindske byggeomkostningerne. Oliekedler og fordelingsledninger var klargjort til rumvarmen, og Bo Nørgaard fra Spiraflex anbefalede kraftigt at etablere rumvarmen fra starten.

Høj luftfugtighed

Da staldene var taget i brug, opstod der fugtproblemer. Luftfugtigheden kunne ikke holdes nede, og grisene fik diarré og dermed mindre tilvækst.

Derfor besluttede Christian Nørgaard at få koblet rumvarmen på i alle seks sektioner, og det har han ikke fortrudt.

- Vi har opnået en bedre tilvækst, så de hurtigere når op på 30 kg. Derved har vi reduceret foderforbruget, og jeg skønner, at grisene udnytter foderet cirka ti procent bedre end tidligere. Samtidig er veterinæromkostningerne

SKOV bliver hovedforhandler af Spiraflex

SKOV står fremover for salget af Spiraflex staldvarmeanlæg i Danmark, når det gælder den del af varmeanlægget, der sidder inde i stalden.

- Det er en naturlig udvikling for os, at vi ikke blot styrer varmen i stalden, men også kan tilbyde varmesystemet, så landmanden kun en leverandør, han skal henvende sig til, siger direktør Jørgen Yde Jensen, SKOV.

Spiraflex

faldet med cirka 40 procent.

Foruden opvarmning af stalden benytter Christian Nørgaard rumvarmen til at udtørre staldene efter vask. Gulvvarmen bliver startet to dage før indsættelse af grise. Den bliver slukket igen efter tre-fire uger.

Placering af ribberør

Ribberørene, der sørger for rumvarmen, er placeret på væggen mellem huler og vægventiler.

- Placeringen afhænger meget af, hvilken ventilation der benyttes. Når vi dimensionerer varmen, foretager vi altid StaldVent beregninger, der fortæller os, hvor mange kilowatt, der er brug for i hver sektion. Dermed ved vi også præcis, hvor mange meter ribberør, der skal placeres i sektionen, siger Bo Nørgaard.

Han understreger, at det er vigtigt, at rumvarmen er koblet på styringen af ventilationen, som det også er tilfældet hos Christian Nørgaard. Her er rumvarmen styret af en modulerende rumvarmeshunt, som bliver styret af SKOV's klimacomputer DOL 234.

Den mest effektivt måde at få rumvarme ind i staldene på er ved hjælp af ribberør.

Giv grisene en varm velkomst i en udtørret stald

Gulvvarme bør ikke bruges som rumvarme, for det kan give anledning til svineri i stierne

Stalden skal ikke bare være ren. Det er mindst lige så vigtigt, at den er helt tør, inden de nye grise modtages i den nyvaskede stald.

- At få tørret stalden godt igennem er den allervigtigste grund til at bruge varme i svine-stalden, påpeger Paul R. Jeppesen og Karsten Ambrosen, SKOV.

- Har man kun en begrænset mulighed for varme i stalden, bør man benytte ressourcerne til udtørring af stalden. Men det bedste er selvfølgelig, at der også er varme til rådighed i den første tid efter indsættelsen. Det gælder både til de fravænnede grise og 30 kgs grise, fortsætter Paul R. Jeppesen og Karsten Ambrosen.

De understreger, at forudsætningerne for en høj produktivitet blandt andet skabes af de fysiske rammer og de forhold, som grisene udsættes for.

Observer grisene de første dage

- Fra oktober til maj har vi de største temperatursvingninger, og det er her, der er størst behov for varme. Derfor skal gulvvarmen hos smågrise være oppe på fuld styrke, når grisene ankommer. Herefter er det specielt i de første dage vigtigt at observere grisene og se, hvordan de har det, og hvordan de ligger.

- Hvornår skal man slukke for gulvvarmen? De fleste vil nok lukke efter 12-14 dage, men det skal ske ud fra individuelle overvejelser. Det er helt individuelt fra stald til stald. Gulvvarmen kan reguleres manuelt, men den kan også køre automatisk ved hjælp af SKOV's klimastyring. Her angives et antal dage og temperaturforløbet indregnes, så temperaturen løbende falder, indtil der lukkes. Det letter arbejdet.

Varmen bør så tændes igen 1-4 dage før, der sættes nye grise ind afhængig af, hvor hurtigt gulvet bliver opvarmet.

Gulvvarme skal ikke bruges til rumvarme
Paul R. Jeppesen og Karsten Ambrosen understreger, at gulvvarmen ikke bør benyttes som rumvarme.

- Vi ser i dag, at der nogle steder bliver etableret gulvvarme med en separat styring under overdækningen og en anden styring til varmen på gulvarealet mellem overdækning og spalter. Men det kan ikke anbefales at benytte gulvvarmen til rumvarme. Grisene vil ikke ligge der, og til gengæld sviner de.

Rumvarmen bør i stedet for placeres mellem luftindtaget og dyrene. I en stald med diffus ventilation placeres varmerørene på væggen. Den mest effektive måde at få varme ind i stalden er ved hjælp af ribberør, som har en stor overfalde, bruger en lille vandmængde og har en effektiv afkøling.

Rumvarmen skal styres over ventilationsanlægget, så man regulerer via samme rumføler. Man bør ikke have to forskellige følere, for de

vil næsten aldrig være i nøjagtig samspil, påpeger Paul R. Jeppesen og Karsten Ambrosen.

Varme hos slagtesvin

- Nu har vi udelukkende talt om fravænnede grise og 30 kgs grise, men der kan være en god ide i at have varme hos slagtesvinene, så man kan vedligeholde det gode klima undervejs i grisenes vækstperiode. Det er ikke så nødvendigt, hvis det er en velisoleret stald, men over 50 procent af stipladserne i nybyggeri får i dag forberedt for gulvvarme – det gælder specielt i stier med delvis spaltegulv.

Drægtighedsstalde

I drægtighedsstalde har man ikke haft varme tidligere, men med løsdrift og lavere belægning, anbefaler vi varme i stalden.

Umiddelbart er der mulighed for at gå ned på 14 °C i stalden, for det giver en god luftkvalitet, men dels vil søerne så æde mere for at holde varmen, og dels skal staldpersonalet have termotøj på. I farestalden og fravænningsstalden er der også gulvvarme i dag, og det er oplagt, at der er varme til rådighed i karantænestald og sygestalde, så man kan styre klimaet her et hundrede procent.

Kontakt:

Paul R. Jeppesen, prj@skov.dk

Karsten Ambrosen, kam@skov.dk

Ny svinefaglig chef

Karsten Ambrosen, 48 år, er fra 1. januar ansat som svinefaglig chef hos SKOV A/S.

Han kommer fra en stilling som leder af Svinerådgivning Vest, Herning, hvor han har været ansat siden 1997.

Karsten Ambrosen har tidligere arbejdet med svineproduktion i praksis. Han er uddannet landmand med grønt bevis samt cand. agro. I fem år var han ansat hos Landsudvalget for Svin, hvor han arbejdede med projekter i Den Rullende Afprøvning.

I det nye job skal Karsten Ambrosen yde faglig support til udviklingsafdelingen og salgsorganisationen hos SKOV.

Pionerarbejdet må vi selv stå for

Christian Greve i stalden, hvor han har storstierne med sorteringsvægt ved siden af hinanden to og to. Foto: Pressebureauet Århus.

Besøg hos to svineproducenter, der netop har taget deres nye stalde med storstier og sorteringsvægte i brug

Nogle skal jo være pionerer. Sådan er holdningen hos to svineproducenter, som har bygget nye stalde med storstier med sorteringsvægt til slagtesvin.

Christian Greve, Ørsted ved Randers og Arne Post, Sabro ved Århus har ikke mødt stor forståelse for deres valg af deres nye slagtesvinestalde.

- Mine rådgivere forsøgte direkte at tale mig fra det og anbefalede, at jeg skulle bygge en traditionel stald. Men rådgiverne skal jo gå med "livrem og seler". Men det viser, at pionerarbejdet må vi selv stå for, siger Christian Greve.

- De fleste har frarådet os at bygge stalden, men nu har vi næsten et års erfaring fra en anden stald, som vi renoverede sidste år og omdannede til storstier med sorteringsvægte, siger Arne Post og sønnen Jakob, der er med i den daglige drift.

- Vi tror, at storstier med vægte er vejen frem, for systemet gør

det muligt at passe mange grise. Derfor er vi også ved at undersøge mulighederne for at udvide yderligere, siger Arne og Jakob Post.

Mindre manuelt arbejde

Mindre manuelt arbejde har spillet en betydelig rolle i valget af storstier på begge bedrifter.

Christian Greve har tidligere vejet alle grise for at ramme den optimale slagtevægt på Englandsgrise.

Han har interesseret sig for vægtsortering gennem flere år, så det var ikke en pludselig indskydelse at bygge storstier.

- Jeg har udvidet til at kunne producere 11.000 slagtesvin årligt, og så mange kan jeg ikke veje. Det er hårdt arbejde, siger Christian Greve og understreger, at en anden grund til at vælge systemet med storstier og vægte er ønsket om at kunne bruge fasefodring.

- Jeg har mulighed for at benytte fire slags foder, der kommer fra hver sin silo. Og systemet er indrettet, så jeg kan køre med to slags foder af gangen, siger Christian Greve.

Når grisene går ind i sorteringsvægten for at komme frem til

foderautomaten, bliver deres vægt registreret. Hvilken side de skal gå ud til afhænger af, om de ligger over eller under en gennemsnitsvægt. Dermed kan de to hold få forskelligt foder.

Arne og Jakob Post fodrer med indkøbte foderpiller, som de selv henter på Århus Havn.

Lettere ved udlevering

Arne og Jakob Post har ikke vejet grisene tidligere. De leverer tungsvin på 120 kg til Tyskland og ser frem til at kunne levere grise med meget ensartet vægt.

- Arbejdsmæssigt er det væsentligt lettere, når vi skal levere grise, for grisene går direkte fra vægten til udleveringsrummet, når de har nået slagtevægten, fortsætter Arne og Jakob Post.

Arbejdet har en anden karakter

Det daglige arbejde i stalden er ikke blevet mindre, men det har en anden karakter, fortæller svineproducenterne.

- Jeg bruger omkring 45-60 minutter dagligt i hver sektion

FAKTA

Christian Greve

Stalden består af to sektioner med hver to stier med sorteringsvægt fra Domino. Christian Greve har selv stået for byggeriet og lavet en stor del af arbejdet selv med hjælp fra lokale håndværkere.

Stalden er opført i stålbuer, som har været benyttet til en lagerhal. Der er åbent til kip. Har cirka 375 grise i hver sti.

Her er vægventiler med undertryksventilation. Der er fuldspaltegulv med miljøspalter inde på midten.

Udleveringsrum mellem de to sektioner. Sygesti umiddelbart i forlængelse af foderstationen. Produktionen udvides fra 5.000 til 11.000 slagtesvin årligt.

FAKTA

Arne og Jakob Post

Stalden er den første Gråkjær Eurostald med storstier og sorteringsvægte.

Fire sektioner med hver en sorteringsvægt fra Domino og plads til cirka 350 grise i hver sektion. Den ene sektion skal benyttes til opsamlingsstald.

Stalden er 26 meter bred og forsynet med loftventiler og undertryksventilation. Der er fuldspaltegulv med miljøspalter ude i siderne under luftindtag.

Udleveringsrummet er placeret med to sektioner på hver side. Grisene kan ledes direkte fra sorteringsvægten og ud i udleveringsrummet. Separat sygesti i anden afdeling.

Har erfaring med sorteringsvægt, da en ældre stald sidste år blev renoveret og ændret til storstier, hvor tilvæksten er på cirka 1000 gram daglig.

Den nye stald øger produktionen fra 5-6.000 slagtesvin til cirka 10.000 svin, der sælges som tungsvin til Tyskland.

fortsætter næste side

Jakob og hans far Arne Post renoverede en stald sidste år, som de omdannede til stortier med sorteringsvægte. Nu har de bygget ny stald med stortier, og de har mod på at udvide endnu mere. Foto: Pressebureauet Århus.

fortsat

med to sorteringsvægte til at gå rundt og observere grisene og kontrollere foderautomaterne for foder og vand. Jeg sørger for, at alle grise bliver jaget op mindst en gang om dagen. Og det er faktisk lettere at observere dem herinde i stortien end i små stier, for de farer ikke op på samme måde, som når man kommer ind i en traditionel sti, siger Christian Greve.

Arne og Jakob Post mener ikke, at de sparer noget arbejdsmæssigt i det daglige.

- Det er blot nogle andre arbejdsopgaver, og så slipper vi for at skulle flytte grise, når de skal leveres, for det sker nærmest helt automatisk, som de siger.

Åbne låger

Når man starter sådan et system op, skal man sørge for at alle låger står åbne, så grisene kan færdes frit

over det hele. Først efter en uges tid lukker vi lågerne, så de skal gennem vægten. Det plejer ikke at volde nogen problemer, siger Arne og Jakob Post, der lige som Christian Greve får leveret grise på cirka 30 kg.

Christian Greve lukkede lågerne efter to uger, og han frygtede lidt på forhånd, om grisene ville kunne finde ud af at gå gennem vægten, når de skulle til foderautomaten. Men det har de alle fundet ud af.

Fremtid med chip

Både Christian Greve og familien Post ser frem til, at det snart bliver muligt at registrere hver enkelt gris, der passerer sorteringsvægten.

- Med en chip på hver enkelt gris vil sorteringsvægten komme endnu mere til sin ret, siger Jakob og Arne Post, der håber på, at den mulighed ikke ligger så fjernt ude i fremtiden.

Ring og få en snak med en af vore distriktschefer

Nordjylland

Karsten Svenningsen
tlf. 72 17 55 39 · ksv@skov.dk

Vestjylland, Midtjylland

Niklas B. Clausen
tlf. 72 17 55 18 · nbc@skov.dk

Vestjylland, Midtjylland, Østjylland

Ole Petersen
tlf. 72 17 55 92 · op@skov.dk

Sønderjylland

Knud Erik Riis
tlf. 72 17 55 86 · ker@skov.dk

Fyn/Sjælland og Bornholm

Klaes Kappel,
tlf. 72 17 56 28 · kka@skov.dk

Himmerland, Djursland, Østjylland

Mogens Kaasgaard
tlf. 72 17 56 06 · mk@skov.dk

SKOVs servicetelefon

Kl. 07.00-16.00: Tlf. 72 17 55 55
Kl. 16.00-07.00: Tlf. 97 73 24 44

SKOVs serviceelektrikere

Elektrikerer i Nord A/S

Sigenvej 1, Borup, 9760 Vrå
tlf. 98 98 10 52 · fax 98 98 10 50

BroCon el-teknik

Østerbyvej 13
6980 Tim: tlf. 70 20 19 97
www.brocon.dk

Mesinge El-forretning

Mesinge Mark 7, 5370 Mesinge
tlf. 65 34 10 84 · fax 65 34 10 33
bil 20 27 67 84

Marstrup El-forretning

Knokbjerg 94, 6100 Haderslev
tlf. 74 57 62 20/74 57 56 30
bil 21 69 64 95 · fax 74 57 60 20

Dalmose Elservice ApS

Hovedgade 34, 4261 Dalmose
tlf. 58 18 80 16

Steffen & Anders El-installation I/S

Aarsballevej 36, 3700 Rønne
tlf. 56 96 69 69

SKOVnyt er udgivet af

SKOV A/S

Hedelund 4, Glyngøre, 7870 Roslev
Tlf. 72 17 55 55 Fax 72 17 59 59
info@skov.dk www.skov.dk

Redaktion: Stig V. Jørgensen (ansv. redaktør), Paul R. Jeppesen, Per B. Rasmussen og Helle Kaastrup, SKOV A/S samt Helge Lynggaard, Pressebureauet Århus

Oplag: 9.000

Tryk: DataGraf Auning AS